

Gunnar Elstad:

Fri fra synden og syndens makt

Vi har i alle fall én ting til felles: Vi er syndere - alle sammen. Tankene våre har ikke vært slik Gud vil at de skal være, ordene våre har ikke vært slik Gud vil at de skal være, og gjerningene våre har ikke vært slik Gud vil at de skal være.

En heller lite oppmuntrende start på en preken, synes du kanskje.

Men merkelig nok var det for mennesker som deg og meg, altså syndere, Jesus forlot sin himmelske herlighet. Han gjorde

det for å oppsøke oss og kalle oss til seg. "Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere", sa han (Matt 9,13). Og når religiøse mennesker som trodde de var mindre syndere enn andre anklaget Jesus fordi han "Tok imot syndere og spiser sammen med dem", fikk de følgende svar: "På samme måte blir der større glede i himmelen over én synder som vender om, enn over nittini rettferdige som ikke trenger omvendelse" (Luk 15,2 og 7).

Gud har en forunderlig kjærlighet til syndere. Paulus skildrer den slik i Romerbrevet: "Da vi ennå var svake, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. Selv for en rettskaffen mann ville vel neppe noen gå i døden. Eller kanskje ville noen våge livet for en som er god. Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss da vi ennå var syndere" (Rom 5,6-8).

Jesus kom for å invitere alle syndere til å ta imot syndenes forlatelse. "Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort", sier han (Joh 6,37). Og så snart du har kommet til Jesus og tatt imot det han vil gi deg, da gjør han det slik at du med en gang blir 100 % tilgitt, 100 % Guds barn, 100 % frelst og 100 % gjenfødt.

Det er dette frelsesvissheten din skal være bygget på. Det som frelser deg, er ene og alene Guds nåde og tilgivelse som du får del i bare fordi Jesus døde for deg og tok den straffen du hadde fortjent.

Enkeltsynder har vi mange av, enten de har skjedd i tanker, ord eller gjerninger. Men om du ikke så det før du kom til Jesus, så vil du i alle fall etter hvert se at synden er langt mer omfattende. Vi er nemlig ikke syndere fordi vi gjør enkeltsynder. Vi gjør enkeltsynder fordi vi er syndere. Synden er en sykdom vi lider av. Den er en makt som binder oss. Den gjør oss til slaver. Vi sitter skikkelig fast.

For det første har vi en gammel natur som rett og slett har lyst til å synde. Vi faller ikke bare i synd sånn helt av vannvare. Vi legger oss helt frivillig - og angrer ikke engang.

For det andre lever vi sammen med mennesker som har den samme lysten til å synde og vil at vi skal være med på notene. Og vi er svake nok til å følge strømmen, selv når vi vet at strømmen går i feil retning.

For det tredje har vi en motstander, Djevelen, som styrer oss både gjennom våre egne lyster og gjennom miljøet. Av og til kan han styre oss enda mer direkte og sette alt inn på å friste oss og føre oss til fall (Ef 2,1-3).

Synd kan sammenlignes med avhengighet. Avhengige mennesker har et utrolig sterkt driv etter å tilfredsstille suget de føler inne i seg. Og avhengige mennesker har som regel venner som dyrker den samme avhengigheten. Den dagen rusmisbrukeren skal slutte å ruse seg, må han trosse både sine egne lyster og vennenes forsøk på å få han til å fortsette i det gamle sporet.

Den dagen vi skal kvitte oss med en inngrodd synd, må vi også trosse både en sterk indre trang og stå imot presset fra kjæresten, arbeidskameratene eller vennegjengen som ikke uten videre liker at vi forandrer oss.

Jeg tror at både du og jeg vet litt om hvor sterke lystene våre er og hvor bundet vi kan være av andre mennesker. Jeg tror vi vet litt om hvor inderlig vi kan sitte fast i både det ene og det andre. Vi er mer slaver enn vi liker å innrømme. Vi trenger i høy grad tilgivelse. Men vi trenger også utfrielse!

Ordet frelse betyr egentlig "fri hals". Slavene hadde i gammel tid en jernring rundt halsen for at det skulle være lettere å holde dem bundet. Når en lave ble satt fri, ble ringen tatt vekk.

Jesus ønsker både å tilgi deg og gi deg fri hals.

Har du noen gang tenkt tanken: "Det gjør kanskje ikke så mye om jeg fortsetter å synde. Gud er da så nådig at han tilgir meg likevel?"

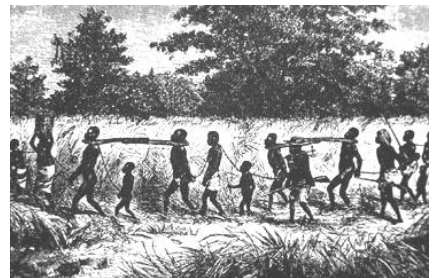
Vel, ikke tenk den tanken lenger.

Det gjør nemlig noe at vi syndet. Gud vil sikkert tilgi meg at jeg kjører dobbelt så fort som jeg har lov til, men det er likevel forferdelig om jeg selv eller en annen havner i rullestol. Gud tilgir sikkert han eller henne som bruker vold og slår ektefellen sin, men det hjelper ikke på den blåveisen ektefellen fikk i går. Gud tilgir sikkert at du baktaler, men det hjelper ikke den personen du har påført et dårlig navn og rykte. Gud kan tilgi deg alle dine synder, men de er likevel med på å ødelegge forholdet til ham, til din neste og til deg selv.

Etter at vi har lest fra Rom 5 der Paulus sier at Jesus døde for oss mens vi ennå var svake, ugudelige og syndere, fortsetter Paulus i Rom 6 med å spørre: "Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde, for at nåden kan bli enda større?" og "Hva så, skal vi fordi vi ikke er under loven, men under nåden?" (Rom 6, 1 og 15).

Nei, sier Paulus etter å ha stilt spørsmålet første gang. Da dere ble døpt og vannet lukket seg over dere, var det fordi den gamle natur med de syndige lystene nettopp ikke skulle få leve, men heller korsfestes og dødes. Da dere steg opp av vannet igjen, var det fordi dere fra da av skulle leve et nytt liv, ett oppstandelsesliv, sammen med Jesus. Dere i ham, og han i dere. Dåpen er ikke en sovepute. Den setter i gang en prosess der synden daglig skal dødes og det nye livet daglig styrkes.

Nei, sier Paulus igjen etter å ha stilt spørsmålet for andre gang. Har dere glemt at dere før var slaver under synden. Nå er Jesus i ferd med å frigjøre dere fra dette slaveriet. Ikke motarbeid ham ved å gjøre dere selv til slaver igjen. Ikke gi synden lillefingeren, for da tar den hele hånda. Det er ikke synden som skal være deres herre lenger, men Jesus skal være deres Herre.

Nok en gang: Jesus vil både tilgi oss og løse oss ut fra den makten synden har i livet vårt. Endelig løst vil vi ikke være før den dagen han kommer igjen for å skape en ny himmel og en ny jord. Men han har allerede begynt å løse oss. Din og min oppgave er å la være å motarbeide ham.

Vi er helt avhengig av Jesus i denne prosessen. Det er når vi er sammen med ham, og "i ham", at det nye livet får leve og vokse. Du er sammen med Jesus når du leser og hører Guds ord, når du ber til ham, når du lever i det kristne fellesskapet der han har lovet å være til stede, og når du tar imot nattverden kommer han inn i deg gjennom brødet og vinen. Dersom du skal slutte å være avhengig av synden, må du bli avhengig av Jesus i stedet.

Hvordan dødes din gamle natur slik at den får mindre makt? Du holder ditt gamle menneske korsfestet når du kommer til Jesus og ærlig og redelig bekjenner dine synder, når du flykter fra fristelser, og når du tvinger ditt gamle menneske til å gjøre det Gud vil. Ditt gamle menneske har ikke ondt av å tvinges. Eller rettere sagt, ditt gamle menneske har vondt av å tvinges. Det dør

litt hver gang det blir tvunget til ikke å leve ut sine syndige lys-ter.

Du har sikkert hørt mange historier om rusavhengige som har blitt kristne.

Noen historier forteller om mennesker som har tatt imot Jesus for i samme stund og bli løst fra trangen til å ruse seg. Det hele skjedde straks og med en gang. Om ikke alle problemer ble varig løst, ble i alle fall ett veldig vesentlig problem løst. Det finnes mange slike troverdige historier. De viser oss at Jesus har stor makt.

Men det går ikke alltid så fort, selv om noen later til å tro det. "Nå har jeg vært kristen i tre år, og det siste året har jeg fått nåde til å slutte å drikke", var det en alkoholiker som sa en gang. Et viktig vitnesbyrd, spør du meg. Alkoholikeren sa nemlig ikke at han først måtte slutte å drikke for å bli en kristen. Men han ble en kristen, og så fikk han etter hvert nåde til å slutte å drikke. Slike historier hjelper oss til å kunne fryde oss over at vi allerede er frelst og samtidig som Jesus ennå ikke er ferdig med å løse oss ut av det som måtte binde oss – og som kanskje har bundet oss i år og måneder. Det at vi fortsatt sliter, betyr ikke at vi ikke er kristne.

I organisasjonen "Anonyme Alkoholikere" regner en forresten med at har en én gang vært avhengig, vil en alltid være sårbar. Uansett hvor lenge noen har vært tørrlagt, blir en ikke overrasket om de får en sprekk igjen. Og så går en ut og leter etter en bror eller søster en ikke har sett på en stund og som en er bekymret for. En flott holdning. Den skulle prege en kristen menighet også.

Uansett, Jesus er akkurat like glad i alle oss, enten vi har blitt løst fra noe med en gang, eller blitt løst først etter en tid, eller opplever at vi fremdeles sitter mer fast enn det er hyggelig å tenke på. Alle trenger vi like mye kjærlighet, like mye tilgivelse, like mye nåde.

For å bruke et annet bilde:

Jeg må bare innse det. Jeg er syk, alvorlig syk. Sykdommen heter synd, den er ondartet, og den har garantert en dødelig utgang.

Den gode nyheten er at jeg har vært så heldig å komme til den eneste legen som har mulighet til å helbrede meg. Så lenge denne verden står, vil jeg riktignok trenge konstant legetilsyn og sterke medisiner. Men den dagen Jesus skaper en ny himmel og en ny jord, vil jeg stå der friskere enn noen sinne - faktisk helt frisk.

Men til så lenge må jeg bare innse at er jeg syk.

Jeg har det på samme måten som mennesker som lider av dødelige sykdommer, men som likevel kan leve et forbausende "normalt" liv fordi de går på medisin. Noen, for eksempel diabetikere, kan til og med se så friske ut at ingen finner på å mistenke dem for å ha en veldig alvorlig sykdom.

Men syke er de. Syke er vi!

Diabetikere hadde ikke kunnet leve så "normalt" dersom de ikke hadde tatt sykdommen sin på alvor. Sykdommen er nemlig ikke en bagatell. Slutter de med medisinen, eller lever de uforsiktig, er de ille ute.

Når det gjelder oss som er syndere, er vi aldri *for syke* til å oppsøke legen. Det er tvert imot når vi er sykest, vi trenger ham mest.

Og har vi blitt overrasket og fortvilt over uventede tilbakefall, blir heldigvis ikke legen overrasket. Han vet hva han gjør, og forsikrer oss nok en gang om at han har kontrollen.

Er det noen spesielle forholdsregler vi må ta?

Ja, det er det.

Mennesker som er alvorlig syke, må ofte legge om livsstilen eller kostholdet mer eller mindre radikalt.

Samtidig er det viktig å holde seg i form. Noe bør unngås. Andre ting bør en så avgjort få med seg.

Det er altså ikke noe poeng å være så forsiktige at vi nekter oss all livsutfoldelse og blir passive! Gir vi sykdommen for mye oppmerksomhet, føler vi oss bare enda sykere.

Vi skal tvert imot få melde oss til tjeneste, både for Gud og for vår neste, bruke våre evner og krefter, og nyte alt det fine Gud har gitt oss.

Vi har mange gode forbilder: Handikappede som setter nye rekorder på idrettsbanen, kreftpasienter som drar på jordomseiling, diabetikere som driver fjellklatring. De sitter ikke og klager over alt de ikke kan gjøre, men utnytter i stedet alle de positive mulighetene maksimalt.

Pasienter som ligger på sykehus, får seg ofte en overraskelse. De tror at på et sykehus kan en bare ligge ned og slappe av. Men de lærer fort noe annet.

"Ja", sier doktor Berg under legevisitten, "Nå har du fått et nytt hjerte, og operasjonen ser ut til å ha vært meget vellykket. Du kan regne med at du blir helt frisk. Og i dag skal du få lov til å stå opp og gå litt. Søster Anne kommer og hjelper deg om en halv times tid".

"Det var godt å høre", smiler den syke fra sykesengen, "jeg har bare vært så engstelig. Jeg er virkelig glad for at du gir meg så positive meldinger. Men, ærlig talt, jeg føler meg elendig, så jeg tror faktisk jeg bør holde sengen i dag også".

"Ikke tale om", sier legen, bestemt, men med et hyggelig smil. "Her lar vi ikke pasientene ligge en dag mer enn høyst nødvendig. Du blir ikke friskere av å ligge. Tvert imot, det er veldig viktig at alle kroppsfunksjonene kommer i gang igjen. Jeg vet hvordan du føler deg akkurat nå. Men likevel, opp skal du! Til og med Kong Harald måtte opp dagen etter hjerteoperasjonen."

Den syke sukker. Langt inne i seg skjønner hun at legen har rett. Men hun har slett ikke lyst til å stå opp. Eller rettere sagt, hennes gamle natur har ikke lyst. Den gleder seg ikke til søster Anne kommer.

Doktor Berg hadde ikke vist den syke kjærlighet ved å la henne bli liggende, selv om det var det hun hadde mest lyst til. Doktor Berg hadde en kjærlighet som fikk han til å ta risken på å bli upopulær. Han så at det var viktigere at den syke ble frisk igjen fortest mulig enn at hun hadde bare gode følelser.

Nå er jeg ikke i tvil om at det på sykehuset finnes pasienter som opplever Dr. Berg som hard og ufølsom. Jeg tror til og med det er noen som rotter seg sammen og snakker stygt om ham. Kanskje opplever det til og med litt hyggelig og fellesskapsfremmende å sitte der og forsikre hverandre om at det en mest av alt trenger er å få slappe av, at en ikke må kreve for meget av seg selv, og at tiden leger alle sår.

En blir bare ikke frisk av det.

Frelese er altså både tilgivelse og utfrielse.

Vi skjønner umiddelbart at konemishandleren trenger begge deler. Han trenger tilgivelse i lange baner, men i alle fall kona hans trenger at han blir utfridd.

Den rusavhengige trenger begge deler. Tilgivelse for at det stygge og dumme som ble tenkt sagt og gjort under rusen, og utfrielse så han ikke går til grunne fysisk og mentalt.

Og du og jeg trenger det. Vi har tenkt, sagt og gjort så mye dumt og syndig at vi trenger tilgivelse i massevis. Og vi trenger å bli fridd fra alt det som skader oss selv, skader vår neste, ødelegger gudsforholdet vårt og holder oss fanget.

Frølse er "fri hals". Den dagen Jesus kommer igjen er vi helt frie. Men han har allerede startet frigjøringsprosessen. Ikke motarbeid den med å la deg binde igjen.